

Гендерно орієнтований підхід, як інноваційний метод управління бюджетними коштами в громаді

*Заступниця керівниці Проекту
«Гендерне бюджетування в Україні»*

Оксана Цюпа

Київ, 19 червня 2019

СТАТЬ

- Це – біологічно обумовлені анатомо-фізіологічні відмінності між жінками і чоловіками.

ГЕНДЕР

- Це – соціально-психологічна характеристика особистості, сформована у процесі соціалізації, що визначає людину як жінку чи чоловіка і обумовлена культурою, традиціями, соціальними очікуваннями і нормами.

Статеві та ґендерні ролі

- **Статеві (біологічні) ролі**
  - ... **тільки жінка** може бути вагітною, народити дитину, годувати її груддю, бути дочкою, матір'ю, дружиною, бабусею.
  - ... **тільки чоловік** може бути генетичним батьком дитини, бути сином, батьком, чоловіком, дідусем.
- **Незмінні**
- **Загальні для всіх культур**
- **ґендерні (соціальні) ролі**
  - ... доглядати й навчати дітей, прати, прибирати, куховарити, вишивати, ткати, писати, навчатися в навчати, забивати цвяхи, підіймати штангу, ремонтувати, видобувати вугілля, пілотувати літаки, здійснювати наукові відкриття, керувати підприємствами і державами тощо...
може будь-хто, незалежно від біологічної статі.
- **Змінюються з часом**
- **Відмінні у різних культурах**

Гендерна рівність

«...Рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства»

Закон України
«Про забезпечення рівних прав
та можливостей жінок і чоловіків»

Гендерна нерівність

Гендерна нерівність
це соціальні,
а не біологічні причини
відмінностей у
можливостях людей
залежно від статі.

у різній участі в процесі прийняття рішень;

у різних статусах на ринку праці й в економіці;

у різних обов'язках (як у випадку оплачуваної,
так і неоплачуваної роботи)

у різному виборі освіти;

у різній тривалості життя;

Соціально-гендерна рівність і справедливість

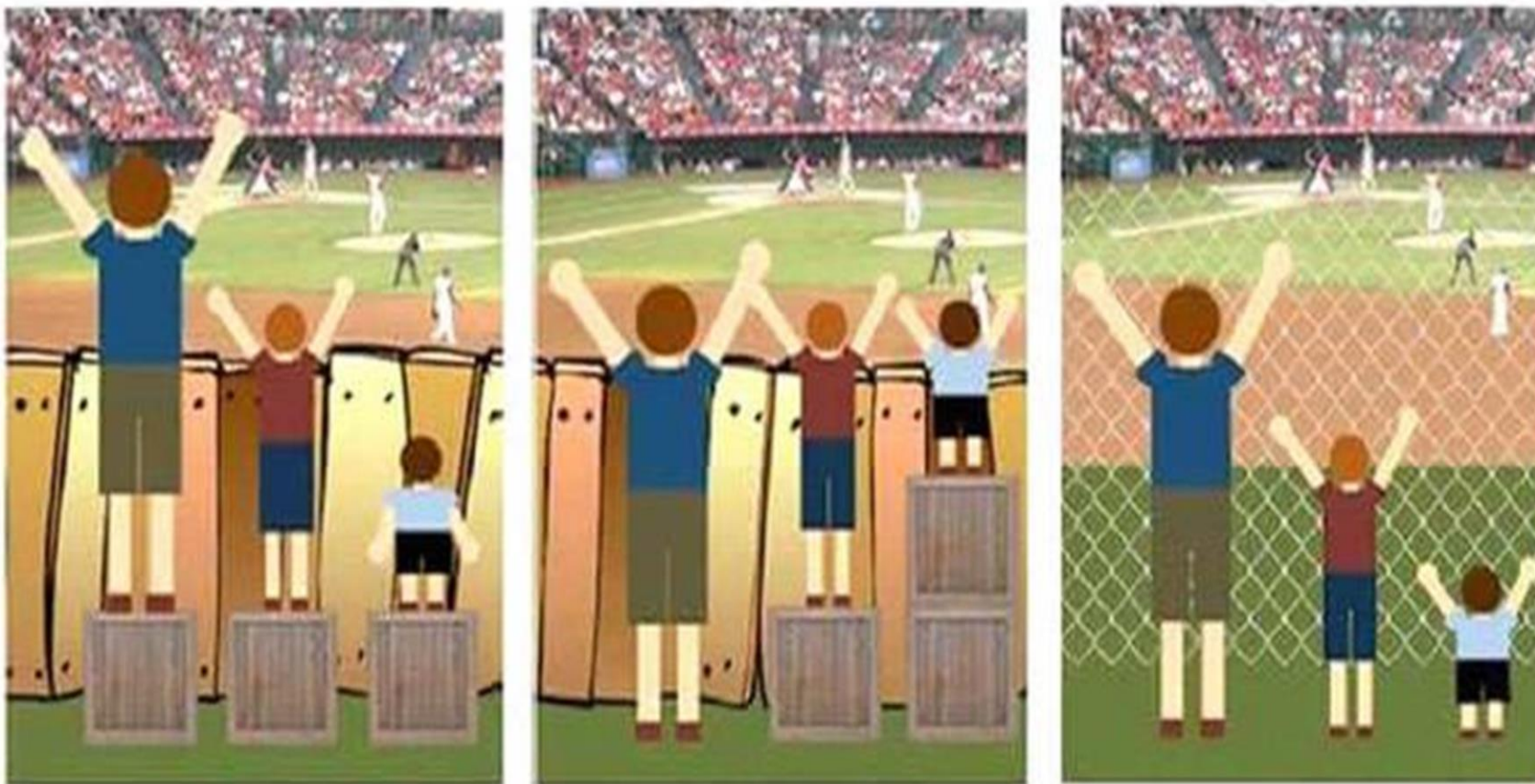
Рівність

Справедливість

Соціально-гендерна рівність і справедливість: орієнтир на зміну «нейтральних» бюджетів

На практиці під забезпеченням ґендерної
рівності розуміють застосування різноманітних
інструментів ґендерного підходу

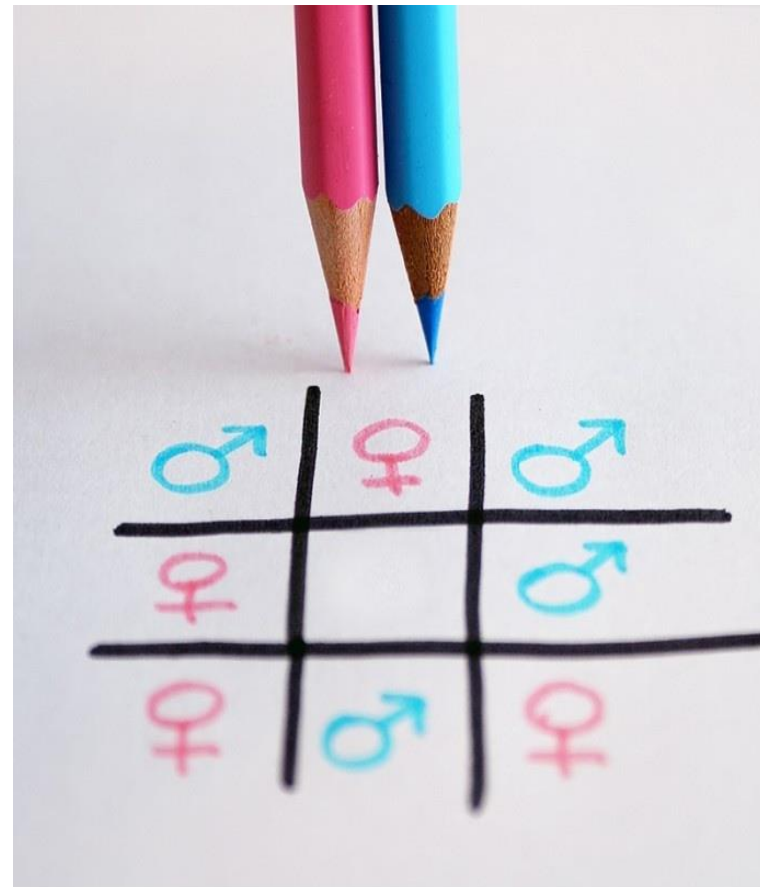
Що таке врахування ґендерного підходу?

- Це діяльність, яка забезпечує інтеграцію інтересів і досвіду жінок та чоловіків як невід'ємної частини планування, реалізації, моніторингу й оцінки стратегій, політик, програм та заходів у всіх сферах, так, щоб жінки та чоловіки отримували рівні блага.

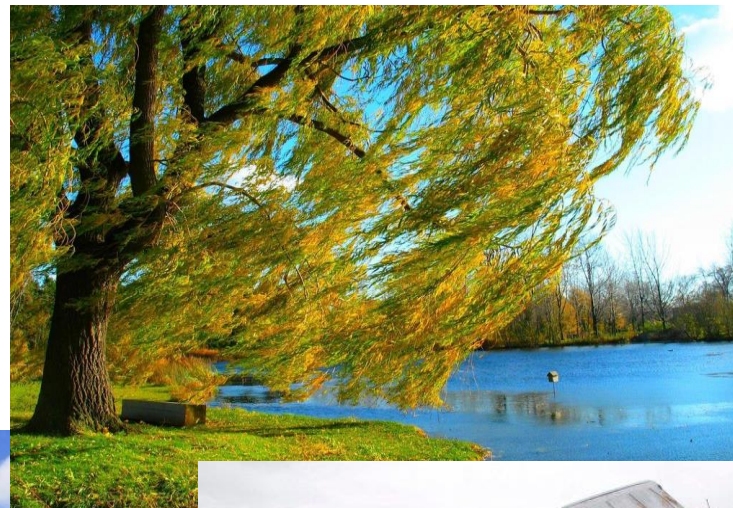
(Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОР), 1997)

Головний принцип врахування ґендерного підходу

- **Всі стратегії, політики, програми, проекти та заходи мають соціальні та ґендерні наслідки і впливи**

Соціально-ґендерні впливи та наслідки, зазвичай, різні для жінок та чоловіків... і подібні до сили вітру...

Характер впливу політики на різні групи жінок та чоловіків

- **Гендернонейтральний** – політика орієнтована на все населення і рівною мірою впливає на всі групи жінок та чоловіків.
- **Гендерносліпий** – політика побудована на інформації, яка виходить із потреб, інтересів та діяльності осіб тільки однієї статі.
- **Гендерночутливий** – політика враховує становище та інтереси різних груп жінок та чоловіків і не погіршує їх становище.

Ґендерне бюджетування

(ґендерно-орієнтоване бюджетування, ГОБ)

- Це – **застосування комплексного ґендерного підходу у бюджетній політиці та бюджетному процесі** на державному й місцевому рівнях, що включає розподіл бюджетних коштів за ґендерним принципом, а також призводить до посилення прозорості та підконтрольності.
- Це – сукупність різних інструментів і механізмів за допомогою яких враховуються інтереси різних груп жінок та чоловіків при розподілі ресурсів на всіх рівнях.

ГОБ

Ґрунтується на припущенні, що бюджети не є гендерно-нейтральними

Розпочинається з аналізу впливу бюджету на різні групи жінок і чоловіків

Залучає до участі широке коло зацікавлених осіб

Торкається і дохідної, і видаткової частини

Означає бюджетування, у центрі якого **ЛЮДИ**

Забезпечує більшу адресність та ефективний розподіл коштів

Дозволяє уточнити, чи є потреби у перерозподілі ресурсів та зміні пріоритетів

Це комплексний метод

ГОБ дозволяє проаналізувати та переструктурувати доходи та видатки таким чином, щоб потреби громади, як жінок, так і чоловіків з різних соціальних та вікових груп, були відповідно представлені у статтях видатків бюджету.

Міфи про ґендерний бюджет

НЕ

окремий специфічний бюджет

НЕ

окремий бюджет для жінок чи чоловіків

НЕ

розподіл бюджетних коштів між жінками і чоловіками у співвідношенні 50:50

НЕ

збільшення витрат на виключно жіночі/ґендерні програми

НЕ

стосується, виключно, “потреб жінок”

Переваги ґендерного бюджету

Конкретна спрямованість витрат

Підвищення якості послуг для різних груп жінок і чоловіків (конкретні споживачі)

Підвищення темпів економічного розвитку і скорочення бідності

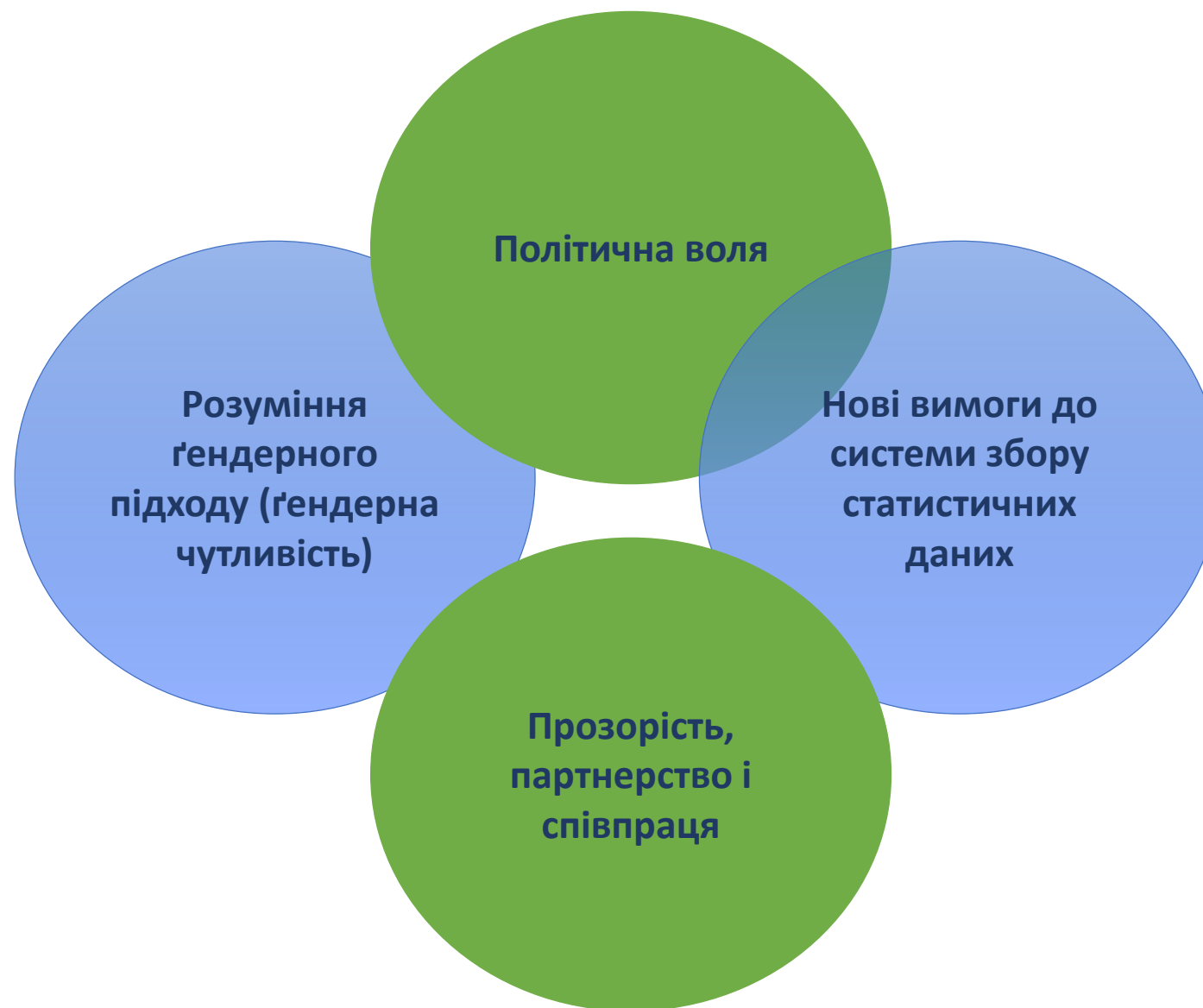
Ефективне використання ресурсів

Утвердження політики рівних прав та можливостей

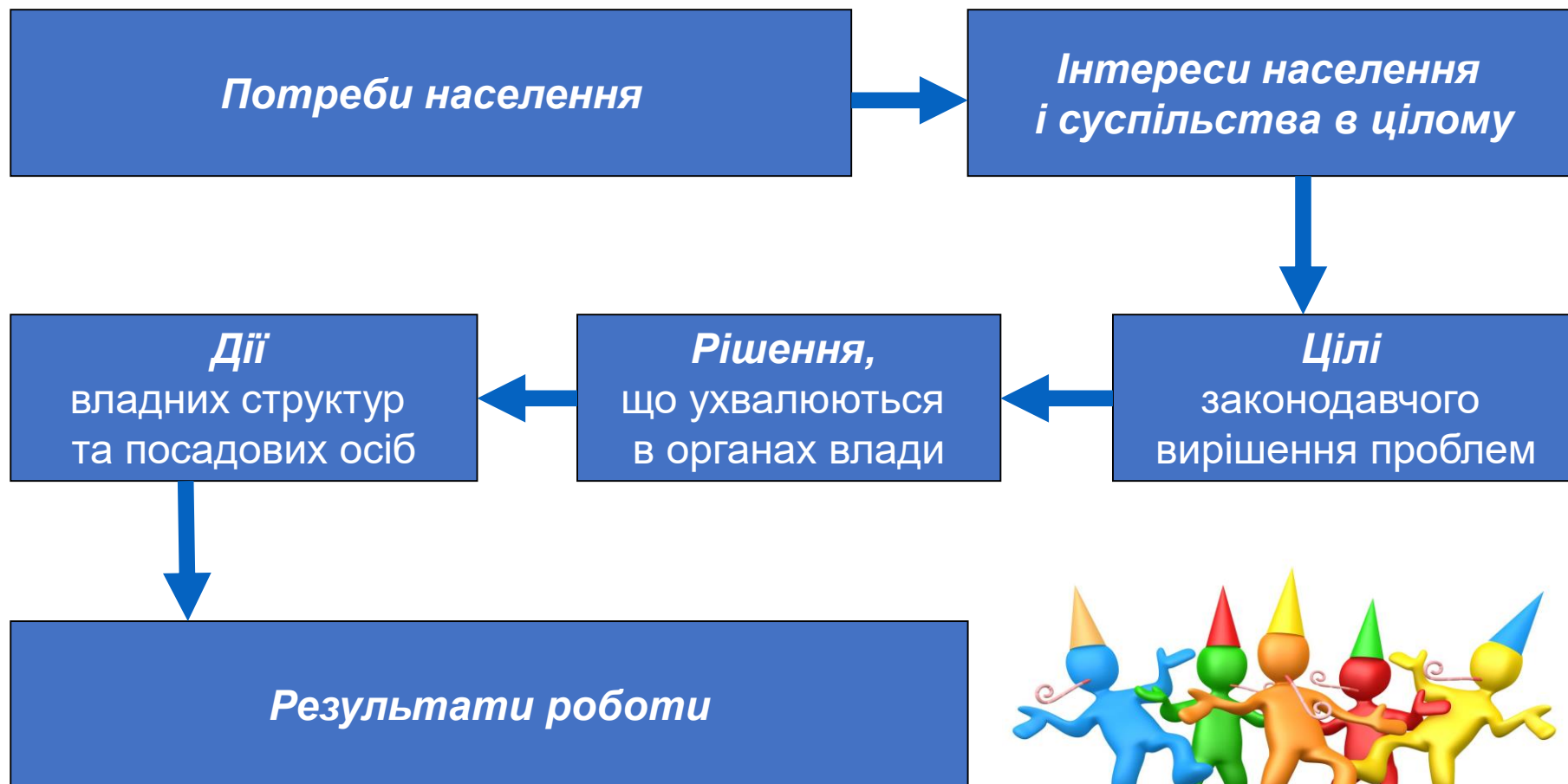
Бюджетування, у центрі якого ЛЮДИ

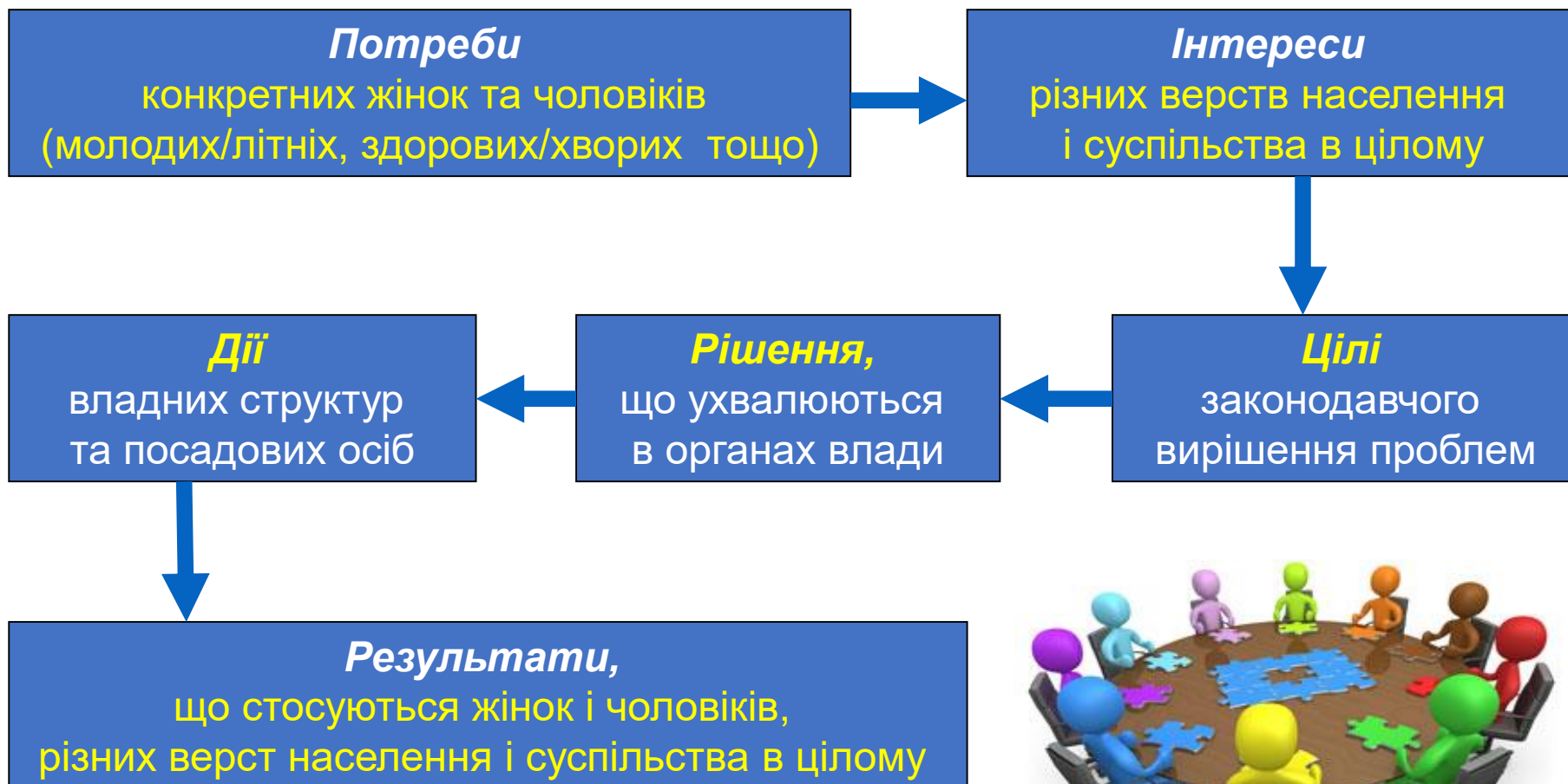
Принципи впровадження ГОБ

Механізм державного управління

Гендерночутливий підхід у державному управлінні

ЛЮДИ у центрі БЮДЖЕТУВАННЯ

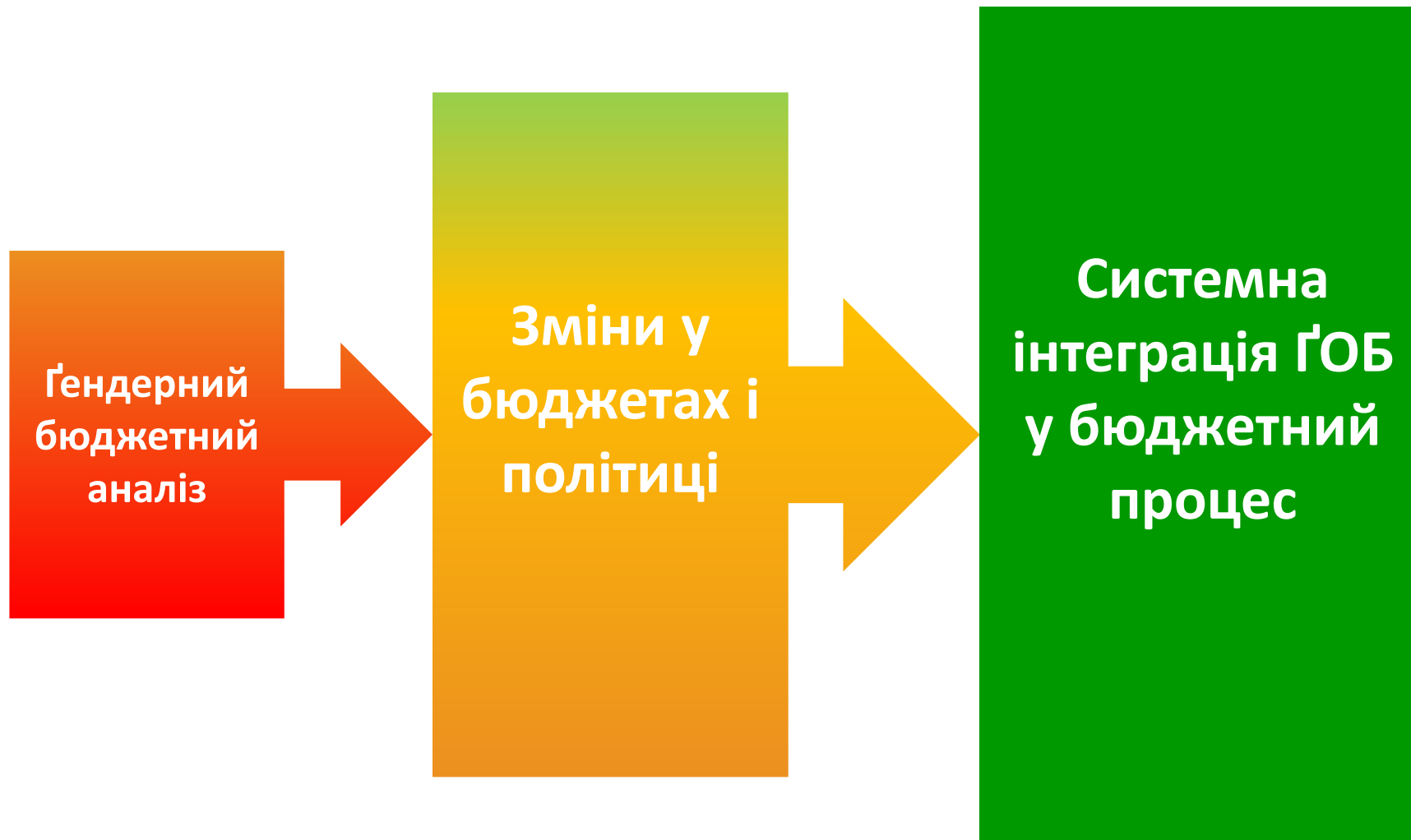

Бюджетування

Гендерно-орієнтоване бюджетування

Головні компоненти ГОБ

Ви ще не з ГОБ ????????

ми їдемо до Вас!!!!

Дякую
за увагу